

Langtidseffekter av omstillingsprogrammer

Roald Sand, seniorforsker i TFoU

Sverre Konrad Nilsen, forskningsleder i SINTEF

Trøndelag Forskning og Utvikling
Trøndelag R&D Institute

Om studien

- Gjennomført januar – juni 2010
- 10 case utvalgt av oppdragsgiver
- Utvalget av case
 - Oppstart i perioden 1994-1998
 - Avsluttet i perioden 2000-2003
- Totalt disponerte programmene 388 millioner

Om programmene

-
- Beredskapsbaserte regionprogram
 - Beredskapsbaserte kommuneprogram
 - Kriseinitierte kommuneprogram

Beredskapsbaserte regionprogram

- Dalane:
 - Eigersund, Lund, Bjerkreim og Sokndal kommuner (10 mill. kr i 1997-2001)
- Oppdrift:
 - Tvedestrand, Risør, Kragerø og Nome kommuner (57 mill. kr i 1997-2002)
- Glåmdal:
 - Sør-Odal, Eidskog, Kongsvinger, Nord-Odal, Grue, Åsnes og Våler kommuner (50 mill. kr i 1998-2003)

Beredskapsbaserte kommuneprogram

- Narvik kommune (79 mill. kr i 1996-2000)
- Sigdal kommune (20 mill. kr i 1996-2001)
- Vaksdal kommune (26 mill. kr i 1997-2002)
- Odda kommune (54 mill. kr i 1998-2003)
- Bremanger kommune (32 mill. kr i 1998-2003)

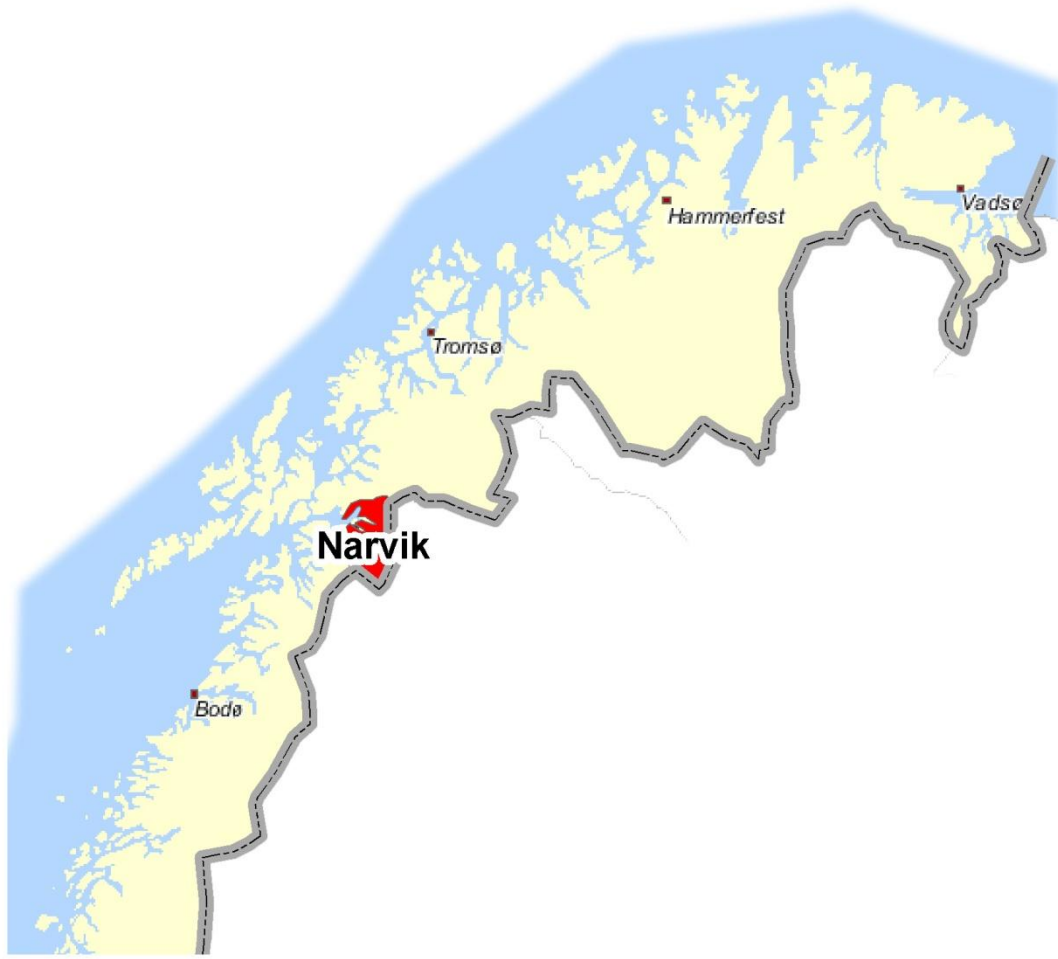

Kriseinitierte kommuneprogram

- Sokndal kommune (28 mill. kr i 1997-2002)
- Røyrvik kommune (32 mill. kr i 1994-2000)

Beredskapsbaserte regionprogram

Anslag på realiserte effekter					
	arbeidsplasser		folketall		kostnad i MNOK
	antall	andel	antall	andel	
Oppdrift	216	1,7 %	410	1,4 %	0,3
Dalane	38	0,4 %	71	0,3 %	0,3
Glåmdal	225	1,0 %	428	0,8 %	0,2
Sum	478	1,1 %	908	0,9 %	0,2

Beredskapsbaserte kommuneprogram

Anslag på realiserte effekter					
	arbeidsplasser		folketall		kostnad
	antall	andel	antall	andel	i MNOK
Narvik	394	4,1 %	669	3,6 %	0,2
Sigdal	75	4,8 %	128	3,6 %	0,3
Vaksdal	128	8,5 %	217	5,3 %	0,2
Odda	248	6,6 %	422	6,0 %	0,2
Bremanger	113	6,9 %	191	4,9 %	0,3
Sum	957	5,3 %	1 627	4,4 %	0,2

Kriseinitierte kommuneprogram

Anslag på realiserte effekter					
	arbeidsplasser		folketall		kostnad i MNOK
	antall	andel	antall	andel	
Røyrvik	28	12,5 %	48	9,6 %	1,1
Sokndal	101	7,9 %	172	5,3 %	0,3
Sum	129	8,6 %	220	5,9 %	0,5

Positive langtidseffekter

- Realisert effekt kommuneprogrammene:
 - økt sysselsettingen med 6 %, dvs. 1090 arbeidsplasser
 - økt folketallet med 5 %, dvs. 1850 innbyggere
- Realisert effekt regionprogrammene:
 - økt sysselsetting med vel 1 %, dvs. 480 arbeidsplasser
 - økt folketallet med 1%, dvs. 900 innbyggere
- Kostnad pr realisert arbeidsplass som bedriftsrettede virkemidler
- I tillegg, bedre næringsutviklingsevne

Bedre næringsutviklingsevne

- Omstillingsprogrammene har bidratt til:
 - Bedre kultur for nyskaping i næringslivet
 - Bedre ferdigheter i utviklingsarbeid
 - Et mer robust og variert næringsliv
 - Bedre næringsapparat
 - Bedre organisatorisk infrastruktur, totalt sett
 - Bedre framtidig vekstpotensial

Suksessfaktorer

- Bred lokal forankring
- Omfattende og inkluderende strategiarbeid
- Tidlig synliggjøring av resultater
- Satsing på eksterne relasjoner og akkvisisjon
- Lokal tilpasning viktigere enn “beste praksis”
- Organisasjonsform spiller en mindre rolle?
- Ressurser til videreføring av arbeidet

Bærekraftig organisatorisk infrastruktur

- Vekstpotensialet i næringslivet øker
- Videre finansiering av organisatorisk infrastruktur viktig for å ta ut potensial

Noen spørsmål

- Virkemiddelet er godt, men reiser også noen spørsmål:
 - Egner det seg i meget perifere strøk i fritt fall?
 - Bør man fokusere der sannsynligheten er stor for å oppnå suksess?
 - Bør man ha andre tydelige virkemidler der situasjonen er ekstremt kritisk?

Konklusjoner

- Omstillingsprogrammene i studien har gitt gode effekter innenfor et 7-10 årsperspektiv
- Økt næringsutviklingsevne kan gi større samfunnseffekter på lenger sikt
- Det å snu befolkningsutviklingen er vanskelig på grunn av reduksjon basisnæringer og sentralisering

